

Når hoppe og føl skal skilles

Fravænning bør ske så skånsomt som muligt

Af Mogens Højholdt Hansen

I naturen sker fravænnin- gen, når føllet er omkring et år, nogle få dage eller uger før hoppen føder det næste føl. Hvis hoppen er gold, går føllet op til to år hos moderen.

På stutierier sker fravæn- ningen almindeligvis, når føllet er fire- seks måneder gammelt.

Hyppigst sker det ved, at man på en og samme dag fjerner føl af nogenlunde ens alder fra deres mødre og anbringer dem enkeltvis i bokse, og, hvis det er mu- ligt, i en separat stald, så de er uden for hørevidde.

Nogle anbringer føllene to og to sammen, eller så de kan se og lugte hinanden. Det formindsker almin- deligvis problemerne, men bevirker, at man får proble- mer en gang til, når føllene så senere igen skal skilles, eventuelt som åringer.

Sikker boks

Under alle omstændighe- der er det vigtigt, at de an- bringes i en sikker boks, hvor de ikke kan skade sig ved vinduer eller døre, og at de ikke kan springe ud af

boksen eller få benene i klemme.

Nogle føl reagerer nemlig temmelig voldsomt på fra- vænningen. De vandrer el- ler løber frem og tilbage i boksen. Nogle er i stand til næsten at klatre op ad væg- gen. Det er derfor også vigt- igt, at der er tilstrækkeligt højt til loftet i boksen.

Føllene lukkes ikke ud, før de er faldet til ro, hvil- ket almindeligvis sker i lø- bet af to- fire dage. To eller flere føl lukkes sammen i en sikker indhegning, som de helst skal kende i forvejen, og som naturligvis skal væ- re uden for syns- og høre- vidde af deres mødre de første dage.

Det er ofte en fordel at berolige hopper og føl med Plegicilsaft en halv times tid, før man skiller dem, hvilket sker bedst, når man tager dem ind fra græs om aftenen.

Fodring

Føllene æder almindelig- vis ikke meget korn de før- ste par dage, hvorfor det er vigtigt, at de kan få alt det gode hør, de vil æde. Som rettesnor kan anføres, at føllets foder ca. vil være 1/2 kg korn + tilskudsfoder pr. måneds alder + som oven- for nævnt godt hør. Denne blanding skal ca. indeholde 130 g fordøjeligt råprotein pr. FE, 35-40 g calcium og 25-30 g fosfor, 120-150 mg kobber, 350-450 mg zink og 1-2 mg selen. Foder- mængden er selvfølgelig af-

hængig af, hvornår på året fravænnin- gen sker, og der- med hvor meget, føllet er på græs. Det er vigtigt, at foderet afpasses, så føllet er passende i huld.

Hvis hopperne går på græs, når fravænnin- gen sker, kan det være en god idé at holde dem inde om natten de første dage for at stoppe mælkeproduktionen. Hvis fravænnin- gen sker se- nere, sættes de den første uge ned i foder til ca. 2/3 af vedligeholdelsesfoderet.

Yveret vil de første dage altid blive mere eller min- dre spændt, og mælken kan løbe af yveret, men udmalk- ning bør undgås. Man skal dog holde øje med yveret, da der i sjældne tilfælde kan opstå en yverbetændelse, og da vil den ene yverhalvdel være større end den anden og øm.

Anden metode

En anden, og ofte mere problemfri, fravænningsme- tode kan være, at man i en flok hopper med føl først fjerner én hoppe og lader føllet blive tilbage, og deref- ter med to- tre dages mel- lemrum fjerner de resterende hopper. De mest aggres-

sive og urolige hopper fjer- nes først.

Det er afgjort vigtigt, at dette ofte voldsomme kapi- tel i føllets tilværelse fore- går så skånsomt som mu- ligt, idet der kan opstå ikke bare fysiske, men også psy- kiske skader undervejs, her tænker jeg på eventuelle se- nere opståede unoder af forskellig art. Af-ormning og vaccinationer bør også undgås på dette tidspunkt.

Til sidst skal nævnes, at adskillelse af hingstene fra hopperne naturligvis er nødvendigt på et tidspunkt. At hingsteføl allerede kan begynde at springe på deres mødre, når de er få uger gamle, er kun en form for leg, og har intet med sek- sualitet at gøre. Hingsteføl er sjældent befrugtningsdyg- tige før i 16-20 måneders alderen, selv om spermierne er til stede i testiklerne alle- rede fra 13 måneders alde- ren.

Mogens Højholdt Hansen er dyrlæge på Sottrup Heste- hospital i Sommersted.

Ny næstformand for Landsudvalget

Landsudvalget for Heste har indstillet Søren Juellund, Kongerslev, til posten som næstformand.

Søren Juellund, der er formand for Fjordhesteav- len i Danmark, afløser Ver- ner Nørnberg, Års, som ikke længere er medlem af udvalget.

Samtidig er formanden gennem det sidste år, Flem- ming Strange-Hansen, Jer- slev, genvalgt. Han er næst- formand i Fjordhesteavlen.

Landsudvalgets forret- ningsudvalg består af:

Flemming Strange-Han-

sen, valgt af Husmandsfor- eningerne.

Leif Andersen, valgt af De danske Landboforenin- ger.

Torben Bagge Hansen, valgt af gruppe B (varm- blod).

Sten Marcussen, valgt af gruppe A og C (specialracer og svære racer).

Søren Juellund, valgt af gruppe D (småheste og ponyer).